

ŠIAULIŲ LOPŠELIO–DARŽELIO „EŽERĖLIS“ ŠVIETIMO PAGALBOS VAIKUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos vaikui teikimo tvarkos aprašas (toliau Aprašas) reglamentuoja Šiaulių lopšelio-darželio „Ežerėlis“ (toliau – Lopšelis-darželis) švietimo pagalbos specialistų, mokinio padėjėjų, grupių mokytojų, vadovų veiklą, susijusią su vaiko ugdymosi ir Specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimu ir veiksmingos pagalbos užtikrinimu.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaiko gerovės komisijos funkcijų, sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2024 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. V-818, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950, Dėl mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2024 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-928, Dėl specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo asmenims tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2024 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. V-603, Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-547, ikimokyklinio ugdymo mokytojo, priešmokyklinio ugdymo mokytojo, specialiojo pedagogo, logopedo, socialinio pedagogo, mokinio padėjėjo pareigybių aprašymais.

3. Aprašas nustato švietimo pagalbos vaikams teikimo tikslus, uždavinius, pagalbos gavėjus, teikėjus, pagalbos organizavimo formas ir rūšis, padedančias ugdymosi bei specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiam vaikui sėkmingai ugdytis švietimo įstaigoje.

4. Švietimo pagalbos tikslas: didinti švietimo veiksmingumą, teikiant švietimo pagalbą vaikams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams.

5. Švietimo pagalbos uždaviniai:

5.1. sudaryti sąlygas vaikui ugdytis sau prieinamu lygiu, skirtingais būdais ir skirtingu tempu;

5.2. teikti reikalingą specialiąją ir socialinę pedagoginę pagalbą;

5.3. teikti specialiąją pagalbą;

5.4. ieškoti veiksmingų vaiko įtraukties į ugdymo procesą strategijų;

5.5. taikyti įvairias pedagogines alternatyvas, kad būtų tenkinami įvairūs kiekvieno vaiko ugdymosi poreikiai;

5.6. konsultuoti švietimo pagalbos gavėjus, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus švietimo pagalbos teikimo klausimais.

6. Vertybės:

6.1. pagarba įvairovei;

6.2. tolerancijos, lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatos;

6.3. priklausymo bendruomenei/bendruomeniškumo puoselėjimas;

6.4. lygiavertis dalyvavimas ir partnerystė (vaikų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, pagalbos specialistų, lopšelio-darželio vadovų);

6.5. ugdymo metodologinis lankstumas;

6.6. universalios aplinkos kūrimas ir pritaikymas.

7. Švietimo pagalbos teikimo principai:

7.1. **įtrauktis** – sudaromos sąlygas kiekvienam vaikui ugdytis, gauti reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;

7.2. **sąveikos** – pagalba grindžiama visų proceso dalyvių (vaiko, tėvų (globėjų), pedagogų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų asmenų, dalyvaujančių vykdant švietimo pagalbą, bendradarbiavimu nuolat keičiantis informacija, veikiant išvien ir siekiant bendro tikslo – vaiko gerovės;

7.3. **individualumo** – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus vaiko individualius gebėjimus, ugdymosi tempą, emocinę būklę ir poreikius;

7.4. **kokybiškos pagalbos prieinamumo** – vaikui ir jo šeimai reikalinga pagalba, užtikrinant jos kokybę, veiksmingumą, savalaikiškumą, tinkamą pobūdį;

7.5. **konfidencialumo** - užtikrinama, kad duomenys apie ugdymosi ar specialiųjų ugdymosi poreikių turintį vaiką netaptų žinoma tokios teisės neturintiems asmenims ir neatskleidžiama tretiesiems asmenims, išskyrus teisės aktų nustatytus atvejus.

7.6. **nuoseklumo ir tęstinumo** – pagalba organizuojama kaip ilgalaikis procesas, užtikrinantis, kad sprendimai būtų sistemiški ir orientuoti į ilgalaikį vaiko augimą ir tobulėjimą.

II SKYRIUS

ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

8. Švietimo pagalbos gavėjai:

8.1. Lopšelio - darželio vaikai, kuriems dėl ugdymosi sunkumų, elgesio, kalbos, emocijų ar kitų sunkumų reikalinga papildoma pagalba;

8.2. tėvai (globėjai, rūpintojai), kuriems suteikiama informacija apie vaiko pažangą, galimybes, konsultuojami specialistų dalyvauja ugdymo (si) procese;

8.3. mokytojai, kuriems teikiamos konsultacijos dėl ugdymo metodų ir priemonių pritaikymo;

8.4. mokinio padėjėjai, kuriems reikalinga metodinė ir praktinė pagalba švietimo pagalbos tikslais, siekiant pagerinti ugdymo(si) aplinkos pritaikymą vaikui, praplečiant jo individualių poreikių tenkinimo galimybes.

9. Švietimo pagalbos teikėjai:

9.1. specialiosios pedagoginės pagalbos vaikams teikėjai - logopedas, specialusis pedagogas;

9.2. socialinės pedagoginės pagalbos vaikams ir tėvams teikėjas - socialinis pedagogas;

9.3. specialiosios pagalbos vaikams teikėjai - mokinio padėjėjai;

9.4. Šiaulių miesto pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai.

10. Švietimo pagalbos teikimo formos:

10.1. individualios specialistų vedamos pratybos;

10.2. pogrupinės specialistų vedamos pratybos (2-4 vaikai);

10.3. grupinės specialistų vedamos pratybos (5-8 vaikai);

10.4. darbas su vaiko šeima ar jo atstovais sprendžiant klausimus, atvejus, susijusius su vaiko ugdymo/si sunkumais bei gabių vaikų ugdymosi galimybėmis;

10.6. bendradarbiavimas su socialiniais partneriais, siekiant užtikrinti švietimo pagalbos veiksmingumą (Šiaulių švietimo ir sporto skyriumi; Šiaulių pedagogine - psichologine tarnyba; Šiaulių savivaldybės visuomenės sveikatos biuru; Šiaulių pirminiu sveikatos priežiūros centru; Šiaulių policijos komisariatu ir kt.);

10.7. pagalba pedagogams, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokinio padėjėjams, vaikams švietimo pagalbos teikimo klausimais;

10.8. pagalba vaikui jo įprastoje aplinkoje ar kitose ugdymui skirtose erdvėse;

10.9. komandinis darbas, siekiant sėkmingai ugdyti(s) ugdymosi ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiam vaikui.

11. Planuojant ugdymą:

11.1. orientuojamasi į vaikų įvairovę;

- 11.2. keliami lankstūs, visiems prieinami, tačiau skatinantys save realizuoti, tikslai;
- 11.3. modeliuojamas įtraukus ir lankstus, visiems prieinamas ugdymo procesas;
- 11.4. skiriama laiko vaikams savarankiškai vystyti idėjas ir modeliuoti veiklas, žaidimus įgytų naujų žinių pagrindu;
- 11.5. derinama su vaikais jų poreikius atliepiančios veiklos, reflektuojant ugdymosi patirtis.

III SKYRIUS

ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

12. Švietimo pagalba teikiama, kai ją skiria Lopšelio-darželio direktorė arba Šiaulių miesto pedagoginė psichologinė tarnyba:

12.1. direktorė skiria švietimo pagalbą, atsižvelgdama į pateiktas Vaiko gerovės komisijos išvadas Pirminio ugdymosi poreikių vertinimo formoje (1 priedas);

12.2. pedagoginė psichologinė tarnyba skiria švietimo pagalbą vaikui, kai į ją kreipiasi Lopšelis-darželis arba tėvai (globėjai, rūpintojai) dėl Specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo, ugdymo pritaikymo, švietimo pagalbos skyrimo.

13. Švietimo pagalba organizuojama vadovaujantis „Dėl mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir reikalingos švietimo pagalbos skyrimo“ tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2024 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-928, „Dėl specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo asmenims“ tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2024 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. V-603.

14. Logopedas:

14.1. tiria ir įvertina ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių vaikų kalbą su turimais atrankiniais vertinimo instrumentais (tartį, foneminį suvokimą, žodyną, gramatinę sandarą, rišliąją kalbą);

14.2. nustato kalbos sutrikimų pobūdį ir pagalbos teikimo poreikį;

14.3. informuoja vaiko gerovės komisiją apie kylančius arba galinčius kilti ugdymosi sunkumus dėl kalbos sutrikimų;

14.4. veda logopedines pratybas 2 kartus per savaitę vaikams, turintiems fonologinį kalbos sutrikimą, 3-4 kartus per savaitę vaikams, turintiems kalbos neišsivystymo sutrikimą pagal sudarytą el. dienyno „Mūsų darželis“ tvarkaraštį.

14.5. atsižvelgia į pedagoginės psichologinės tarnybos vaiko specialiųjų ugdymosi vertinimo rekomendacijas ir išvadas;

14.6. konsultuoja mokytojus, mokinio padėjėjus, vaikų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir kitus asmenis, tiesiogiai dalyvaujančius ugdymo procese, specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo klausimais;

14.7. rengia ir naudoja specialiosios pedagoginės (logopedinės) pagalbos teikimo procese specialiąsias ugdymo(si) priemones, skirtas vaikų kalbos, kalbėjimo ir komunikacijos sutrikimų įveikai;

14.8. vaikų kalbos ugdymo(si) pasiekimus dokumentuoja elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ skiltyje „Vaikų pasiekimai“ ir prideda prie pagalbos vaikui plano;

14.9. tvarko ir pildo savo veiklos dokumentus ir ataskaitas;

14.10. dalyvauja lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisijos veikloje;

14.11. pristato vaikų kalbos ugdymo(si) dinamiką Vaiko gerovės komisijos posėdyje 2 kartus metuose, metinę veiklos ataskaitą pristato Pedagogų tarybos posėdyje mokslo metų pabaigoje.

15. Socialinis pedagogas:

15.1. vertina socialinės pedagoginės pagalbos vaikui poreikius;

15.2. informuoja vaiko gerovės komisiją apie kylančius arba galinčius kilti ugdymosi sunkumus dėl socialinių įgūdžių ar emocijų nepakankamumo;

15.3. konsultuoja vaikus, jų tėvus (globėjus, rūpintojus), lopšelio - darželio bendruomenę socialinių pedagoginių problemų sprendimo, socialinės pedagoginės pagalbos teikimo klausimais;

15.4. dalyvauja sprendžiant krizinius atvejus lopšelyje-darželyje, ugdymo ir socialinių įgūdžių problemas;

15.5. numato socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui būdus bei formas bendradarbiaudamas su pedagogais, tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais specialistais, švietimo pagalbos įstaigomis, kitais su vaiku dirbančiais asmenimis, socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros įstaigomis, teisėsaugos institucijomis, socialiniais partneriais;

15.6. atsižvelgia į pedagoginės psichologinės tarnybos vaiko specialiųjų ugdymosi vertinimo rekomendacijas ir išvadas;

15.7. šviečia ugdymo įstaigos bendruomenę socialinės pedagoginės pagalbos teikimo, neigiamų socialinių reiškinių prevencijos, pozityviosios socializacijos klausimais;

15.8. inicijuoja ir įgyvendina prevencines veiklas bei socialinio ugdymo projektus;

15.9. renka, kaupia ir analizuoja informaciją, reikalingą vaikų problemoms spręsti, bendradarbiaudamas su lopšelio-darželio bendruomene, esant būtinybei – su kitomis institucijomis;

15.10. aptaria veiklos rezultatus Vaiko gerovės komisijos posėdyje 2 kartus metuose;

15.11. vaiko socialinių įgūdžių pasiekimus dokumentuoja elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ skiltyje „Vaikų pasiekimai“ ir prideda prie pagalbos vaikui plano;

15.12. atsižvelgia į pedagoginės psichologinės tarnybos vaiko specialiųjų ugdymosi vertinimo rekomendacijas ir išvadas;

15.13. dalyvauja lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisijos veikloje.

16. Specialusis pedagogas:

16.1. identifikuoja ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių vaikų ugdymosi sunkumų pobūdį su turimais atrankiniais vertinimo instrumentais;

16.2. informuoja vaiko gerovės komisiją apie kylančius arba galinčius kilti ugdymosi sunkumus dėl kalbos sutrikimų;

16.3. numato ugdymo tikslus ir uždavinius bei jų pasiekimo būdus ir metodus, atitinkančius ugdymosi ir specialiųjų ugdymosi vaikų poreikius bei galimybes, ir juos taiko;

16.4. teikia specialiąją pedagoginę pagalbą vaikams, turintiems ugdymosi sunkumų pagal el. dienyne „Mūsų darželis“ sudarytą tvarkaraštį;

16.5. konsultuoja mokytojus, mokinio padėjėjus, vaikų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir kitus asmenis, tiesiogiai dalyvaujančius ugdymo procese, specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo klausimais;

16.6. atsižvelgia į pedagoginės psichologinės tarnybos vaiko specialiųjų ugdymosi vertinimo rekomendacijas ir išvadas;

16.7. aptaria veiklos rezultatus Vaiko gerovės komisijos posėdyje 2 kartus metuose;

16.8. vaiko ugdymo(si) pasiekimus dokumentuoja elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ skiltyje „Vaikų pasiekimai“ ir prideda prie pagalbos vaikui plano;

16.9. dalyvauja lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisijos veikloje.

17. Mokinio padėjėjas:

17.1. padeda vaikui susiorientuoti grupės aplinkoje, laikytis dienos režimo;

17.2. padeda atlikti mokytojų pateiktas užduotis;

17.3. skatina vaiką įsitraukti į bendras grupės veiklas (žaidimus, dailės, muzikos, judriąsias veiklas);

17.4. prireikus individualiai aiškina užduotis, parenka pritaikytą darbo tempą;

17.5. užtikrina, kad vaikas jaustųsi saugus ir priimtas grupėje;

17.6. padeda ugdytis savitvarkos ir higienos įgūdžius;

17.7. stebi vaiko savijautą, praneša pedagogui apie pastebėtus sunkumus (pvz., nuovargį, diskomfortą).

17.8. padeda laikytis taisyklių, susijusių su saugumu (pvz., elgesys grupėje, žaidimų aikštelėse, ekskursijų metu).

17.9. vykdo grupės mokytojų, švietimo pagalbos specialistų rekomendacijas.

17.10. dalyvauja vaiko ugdymo(si) stebėjime ir pagalbos vaikui plano arba individualaus plano įgyvendinime.

18. Švietimo pagalbos specialistai bendradarbiauja tarpusavyje, padedant vaikui pažinti savo stiprybes, didinant ugdymosi motyvaciją, savarankiškumą, stebint vaikus ugdymosi procese, kuriant universalaus dizaino principus atitinkančią aplinką bei ieškant veiksmingų vaiko įtraukties į ugdymą strategijų.

19. Mokytojai:

19.1. siekia pažinti vaikų poreikius, interesus, gabumus;

19.2. diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo procesą, priderinant veiklas, metodus bei tempą prie vaiko galimybių;

19.3. dokumentuoja pokyčius ir informuoja švietimo pagalbos specialistus bei tėvus.

19.4. pritaiko ikimokyklinio ugdymo programą vaikams, kuriems rekomenduoja pedagoginę psichologinę tarnybą;

19.5. bendradarbiauja su pagalbos vaikui, visuomenės sveikatos priežiūros specialistais;

19.6. užtikrina saugią, emociškai palaikančią, įtraukiančią aplinką;

19.7. nuolat informuoja tėvus apie vaiko ugdymosi pažangą ir kasdienes situacijas;

19.8. nuolat dirba su mokinio padėjėju, užtikrindami nuoseklų vaiko ugdymą(si) ir priežiūrą.

19.9. pagal poreikį dalyvauja vaiko gerovės komisijos posėdžiuose, teikia informaciją apie vaiko pažangą.

20. Lopšelio-darželio Vaiko gerovės komisija:

20.1. atlieka vaiko ugdymosi poreikių pirminį vertinimą;

20.2. priima sprendimą dėl siūlymo Lopšelio-darželio vadovui skirti švietimo pagalbą;

20.3. teikia vadovui siūlymus dėl Specialiųjų ugdymosi poreikių kreipiantis į pedagoginę psichologinę tarnybą įvertinimo ir švietimo pagalbos skyrimo;

20.4. organizuoja ir koordinuoja švietimo pagalbos teikimą;

20.5. bendradarbiauja su pedagogais, specialistais ir tėvais, siekiant užtikrinti tinkamą pagalbą vaikui;

20.6. rengia ir įgyvendina prevencines programas, skirtas mokinių elgesio, emocinių ir socialinių problemų sprendimui;

20.7. skatina pozityvios mokyklos aplinkos kūrimą ir mokinių gerovės užtikrinimą;

20.8. palaiko ryšius su pedagoginėmis psichologinėmis tarnybomis, socialinėmis tarnybomis ir kitomis institucijomis, teikiančiomis pagalbą vaikui;

20.9. užtikrina konfidencialumą ir asmens duomenų apsaugą, tvarkant informaciją apie vaikus ir jų šeimas;

20.10. rengia VGK veiklos planus ir ataskaitas;

20.11. organizuoja posėdžius, kuriuose svarstomi aktualūs vaiko gerovės klausimai.

IV SKYRIUS PAGALBOS VAIKUI PLANO SUDARYMAS

21. Individualaus ugdymo vaikui planas sudaromas, vadovaujantis Vaiko gerovės komisijos funkcijų, sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2024 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. V-818, 22 punktu ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. V-1367 patvirtintos „Ugdymo organizavimo rekomendacijos mokiniams, kuriems diagnozuotas autizmas“, 5 punktu. Individualaus pagalbos plano koordinatorius skiriamas vaiko gerovės komisijos pirmininkas.

22. Pagalbos vaikui planas sudaromas, vadovaujantis Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2024 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-928, 11 punktu.

23. Pagalbos vaikui planus rašo švietimo pagalbos specialistai atskirai į atskiras pagalbos vaikui plano formas ir koordinatorius yra jis pats.

24. Individualaus ugdymo vaikui planas ir pagalbos vaikui planas sudaromi Šiaulių miesto pedagoginės psichologinės tarnybos rekomenduojamas formas.

25. Individualaus ugdymo vaikui ir Pagalbos vaikui plano įgyvendinimo trukmę nustato plano koordinatorius, atsižvelgdamas į individualias vaiko galias, sutrikimus, VGK arba PPT rekomendacijas.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Už švietimo pagalbos teikimo organizavimą atsakingas Lopšelio-darželio Direktorius.

27. Aprašas peržiūrimas ar atnaujinamas ne rečiau kaip kartą per trejus metus arba pasikeitus teisės aktams.

28. Su Aprašu supažindinami visi įstaigos darbuotojai ir tėvai (globėjai) pagal įstaigos vidaus tvarką.

29. Aprašas įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos įstaigos vadovo įsakymu.

30. Vaikui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių išvykus į kitą ikimokyklinio ugdymo įstaigą ar mokyklą, jo įvertinimo, specialiojo ugdymosi ir (ar) švietimo pagalbos skyrimo dokumentai perduodami kitai įstaigai tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu.
